

SXEDIO-B.31

21.2.1986: (B μέρος): Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ ΚΑΙ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΕΙ ΣΤΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΗΛΘΕ ΓΙΑ ΝΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕΙ ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΑΚΕΛΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΟΤΙ ΕΝΩ ΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΖΗΤΟΥΣΑΝ ΑΠΕΓΝΩΣΜΕΝΑ ΑΔΕΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΒΑΛΟΥΝ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΤΗΣ ΕΙΣΒΟΛΗΣ ΤΟ ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΙΕΤΑΣΣΕ "ΑΥΤΟΣΥΓΚΡΑΤΗΣΗ".

Στην ειδική συνεδρία της Βουλής των Ελλήνων στις **21** Φεβρουαρίου **1975** για τη συγκρότηση εξεταστικής επιτροπής για το φάκελο της Κύπρου δεύτερος μίλησε ο πρωθυπουργός και Πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Ανδρέας Παπανδρέου.

Στην αρχή ο Ανδρέας Παπανδρέου ανέφερε ότι συμφωνούσε με τον προηγούμενο ομιλητή (Νάτσινας) ότι η Βουλή επιτελούσε "ένα εθνικό, ιστορικό χρέος απέναντι στον χειμαζόμενο λαό της Κύπρου και απέναντι στον ελληνισμό".

Στη συνέχεια αφού αναφέρθηκε στην πορεία του Κυπριακού και ιδιαίτερα στο σχέδιο Ατσεσον τονίζοντας ότι το σχέδιο "εκείνο το οποίο οδήγησε στην πλήρη και άμεση διακοπή των συνομιλιών ήταν η ανακάλυψη του Γεωργίου Παπανδρέου ότι αυτά τα οποία του έλεγαν (οι αμερικανοί) δεν τα εδέχοντο εξ υπαρχής οι τούρκοι και δεν τα είχαν δεχθεί σε καμιά φάση".

Επίσης ο Παπανδρέου αναφέρθηκε στο μνημόνιο Παναγιωτάκου και στην επιστολή Μακαρίου προς Γκιζίκη στις **2** Ιουλίου **1974** και προέβη σε αποκαλύψεις.

Οι αποκαλύψεις αναφέρονταν σε έγγραφες μαρτυρίες ιδιαίτερα του επικεφαλής του πραξικοπήματος στην Κύπρο Ταξίαρχου Γεωργίτση και της διπλωματικής αποστολής της Ελλάδας στην Κύπρο που ενημέρωνε την Αθήνα κάθε λεπτό για τις κινήσεις του τουρκικού στόλου μέχρι την ώρα που άρχιζε η εισβολή ενώ το Επιτελείο Στρατού αρνείτο να δώσει διαταγή για να βάλουν εναντίον των τουρκικών

δυνάμεων εισβολής (πρακτικά Βουλής των Ελλήνων, τόμος Δ 1974-1989, συλλογή των κειμένων και επιμέλεια από τον επιστημονικό συνεργάτη της διευθύνσεως επιστημονικών μελετών της Βουλής Τριαντάφυλλο Γεροζήση):

"Συνοψίζω σ' αυτό το σημείο ότι κατηγόρησε πλέον ο Μακάριος (με την επιστολή του προς τον Στρατηγό Γκιζίκη) ευθέως την Κυβέρνηση της χούντας του Ιωαννίδη για προσπάθειες ανατροπής του και ζητά να επανέλθουν στην Ελλάδα οι χουντικοί αξιωματικοί.

Και θέλω να πω, επειδή μιλάμε γκα αξιωματικούς, ότι ασφαλώς υπήρξαν τα ηγετικά εκείνα στελέχη τα οποία ευθύνονται για την μεγαλύτερη προδοσία της σύγχρονης ιστορίας μας. Αλλά θα πρέπει για ένα μέγало αριθμό αυτών των αξιωματικών που συμμετέσχαν να ληφθεί υπόψη, ότι διαμορφώθηκε σκόπιμα σε πολλούς τρόπους κλίμα σύγκρουσης με τον Μακάριο μ' αυτήν τη περίφημη λέξη "ΕΝΩΣΗ" η οποία συγκινεί τον πατριωτισμό των Ελλήνων.

Η ΕΝΩΣΗ επειδή μιλάμε γι' αυτό το θέμα, επιτρέψτε μου δυο λόγια μονάχα-οποτεδήποτε ίσως γι' αυτά να έλθουν στη Βουλή στην Εξεταστική επιτροπή- η λέξη ΕΝΩΣΗ δεν μπορούσε παρά να σημαίνει διχοτόμηση. Δεν επρόκειτο η Τουρκία να επιτρέψει δίπλα της, ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, ή επομένως έπρεπε να είσαι αφελής ή έπρεπε να είσαι, θα έλεγα πατριώτης ναι, αλλά και αφελής.

Μόνο η διχοτόμηση μπορούσε να προωθηθεί μέσω της επιδίωξης για ένωση. Και αυτό είναι το βασικό που χρησιμοποίησε βέβαια η χούντα του Ιωαννίδη ΕΝΩΣΗ, αλλά όπως θα δούμε, με γνώμη ότι αυτή η Ένωση θα ήταν στην ουσία διχοτόμηση. Ένωση διπλή, όπως τη λέμε.

Συνιστώ πραγματικά να διαβασθεί η επιστολή Μακαρίου. Υπάρχει και την νέα γενιά, που δεν έχει ζήσει τις τραγικές εκείνες μέρες για τη χώρα μας, για τον ελληνισμό, για την Κύπρο. Γι' αυτό θα άξιζε να δημοσιευθεί.

Στις 15 Ιουλίου 1974 βεβαίως γίνεται το

πραξικόπημα και αμέσως κινητοποιείται η Τουρκία. Δεν υπάρχει καμμία αμφιβολία ότι η επικείμενη εισβολή των τούρκων ήταν σε γνώση της χούτνας, που πιστευε ότι μ' αυτόν τον τρόπο θα επιτύγγχανε τη διπλή ένωση.

Χαρακτηριστικά στις 19 Ιούλη, ο Έλληνας επιτετραμμένος στη Λευκωσία Σέρβος αρχίζει με αλλεπάλληλα σήματα να μεταδίδει πληροφορίες του κλιμακίου της ΚΥΠ αλλά και άλλων πηγών ότι η αποβατική δύναμη των τούρκων έχει αποπλεύσει προς Κύπρο.

Στις 11.20 μ.μ. αναφέρει ότι "ο αποβατικός στόλος έχει φθάσει σε απόσταση 12 μιλίων βορείως του ακρωτηρίου Αποστόλου Ανδρέου" και προσθέτει "Επιτελείο Εθνικής Φρουράς δεν ανησυχεί".

Αλλά δεν ανησυχεί ούτε και ο τότε πρωθυπουργός Ανδρουτσόπουλος.

Στις 3 το μεσημέρι τα ειδησεογραφικά πρακτορεία μεταδίδουν ότι οι τουρκικές αποβατικές δυνάμεις έχουν αποπλεύσει από τη Μερσίνα. Την ίδια ώρα ο Ανδρουτσόπουλος, αναφερόμενος στις κινήσεις του τουρκικού στόλου λέει στο Σίσκο τον Αμερικανό Υφυπουργό, τον οποίο θα δούμε ακολούθως και σε κάποιο άλλο ρόλο, "εάν τούτο εγένετο προς εκφοβισμόν ή προς δημιουργίαν κλίματος φοβίας, επιθυμώ να δηλώσω ότι ουδείς φοβάται ενταύθα. Ολοι αυτοί αι στρατιωτικάί κινήσεις πρέπει να μη ληφθούν υπ' όψιν εκτός εάν γίνονται διά λόγους εσωτερικής εκμεταλλεύσεως".

Αυτά τα οποία σας δίνω ως πληροφορίες, είναι πληροφορίες από το Υπουργείο Εθνικής Αμυνας και από το Υπουργείο Εξωτερικών και υπάρχουν όλα αυτά τα σχετικά έγγραφα, τα οποία ευχαρίστως θα τα θέσω υπόψη του σώματος εντός της πρωίας, ώστε να μπορείτε να δείτε τα προτότυπα των κειμένων αυτών.

Αλλά θα ήθελα αυτή τη στιγμή ακριβώς να σας διαβάσω κάτι από την έκθεση -αναφορά του ταξιάρχου Γεωργίτση στην Κύπρο και τις επαφές που είχε εδώ. Αυτό έχει τεράστια σημασία νομίζω:

" Παρ' ότι το ΑΕΔ (Αρχηγείο Ενόπλων δυνάμεων) καίτοι ερωτάτο, έλεγε ότι ουδέν συμβαίνει την 11ην ώραν της 19ης Ιουλίου μου ετηλεφώνησε ο υποστράτηγος Χανιώτης ή Ταξίαχος πολίτης και μου είπε ότι επεβιβάσθη το 50- κάποια αρχικά- ΣΠ Τουρκικόν...

ΜΑΝΩΛΗΣ ΠΑΠΑΔΟΝΙΚΟΛΑΚΛΗΣ: Σύνταγμα Πεζικού.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Ακριβώς, αλλά δεν έχω την εμπειρία σας με τα αρχικά.

" Άνευ οχημάτων δεν πρέπει να υπάρχει ανησυχία, διότι πρόκειται περί προγραμματισμένης ασκήσεως του ΝΑΤΟ". Αυτό του λέει το Αρχηγείο".

Στις 23.45 μοι ετηλεφώνησε εκ νέου ο Χανιώτης πλέον και διέταξε την προ επιστράτευσιν- όχι επιστράτευση- "ορισμένων χρησίμων ειδικοτήτων. Ηρώτησα τότε μήπως πρέπει να μετακινήσω δυνάμεις της εφαρμογής σχεδίων; Ούτος μοι απάντησε ότι δεν πρέπει να ανησυχώ και να πέσω διά ύπνον. Ευθύς αμέσως εγένετο σύσκεψις εις αίθουσα επιχειρήσεων και εξεδόθησαν διαταγαί προς μονάδας διά την προ επιστράτευσιν ειδικοτήτων επί πλέον, δε διετάχθη η Διοίκησις Μηχανικού να στρώσει ναρκοπέδια κατά σειράν προτεραιότητος στην Αμμόχωστο ή περιοχή Μόρφου, ή περιοχή Κυρήνειας. Εν συνεχεία άρχισαν να εμφανίζονται στίγματα πλοίων επί των ραντιάρ της Αεροπορίας και του Ναυτικού κινούμενα αρχικώς από Μερσίνα, Ακρωτήριο Αποστόλου Ανδρέου προς Αμμόχωστο. Αι κινήσεις των σιγμάτων ανά μίλι ανεφέροντο τόσον υπ' εμού του ιδίου ως και του σημηνάρχου Καραστριτή και αντιπλοιάρχου Παπαγιάννη Γεωργίου εις την αίθουσα επιχειρήσεων ΑΕΔ"- στο Αρχηγείο- "εκ της οποίας εδίδοντο πάντοτε η στερεότυπος απάντησις, οι τούρκοι μπλοφάρουν όπως το 1967.

Ότι τα στίγματα αφίχθησαν σε απόσταση δώδεκα μιλίων περίπου εξ Αμμοχώστου εστράφησαν εκ νέου προς ανατολάς εις περιοχήν Ακρωτηρίου..."

Αναφέρει και άλλες λεπτομέρειες, που ίσως δεν ενδιαφέρουν. Εκεί επιπλέον αναφέρει με ιδιαίτερα

έμφαση, ότι τα τουρκικά πλοία ευρίσκονται εις τα χωρικά ύδατα της Κύπρου. Απάντηση: "Μην ανσηχείτε. Οι τούρκοι μπλοφάρουν όπως το 1907. Αυτή ήταν η απάντηση. Παρεβιάσθησαν τα χωρικά ύδατα 11.10,9 μίλια, απόσβεση ιχνών.

"Οι τούρκοι μάλλον κάνουν απόβαση" ήταν η πληροφορία του Γεωργίτση προς το Αρχηγείο. Απάντηση: "Αυτοσυγκράτηση". Επίσης ανεφέρθη ότι ένα μεγάλο... Τέλος πάντων αυτό είναι λεπτομέρεια. Σας βασανίζω λίγο, αλλά είναι τόσο σημαντικά τα κείμενα που έχουμε επιλέξει ώστε νομίζω αξίζει τον κόπο.

"Είναι πρωία της 20ης (Ιουλίου 1974). Δεν ενθυμούμαι ακριβή ώρα. Επεκοινώνησα με τον ίδιο τον Αρχηγό. Μου απήντησε ότι είμεθα δειλοί εμείς στην Κύπρο. Είμεθα δειλοί. Και του έδωσα εις το τηλέφωνο τον Συνταγματάρχη Παύλου, διοικητή και του είπε: "Δεν ακούτε κύριε Αρχηγέ τους βομβαρδισμούς;" Η απάντηση ήταν η ιδία: "Είσθε δειλοί και να κάνετε αυτοσυγκράτηση". Δεν ενθυμούμαι καλώς την 6η ή 6η και ημισία εις την διάβαση της Αγγέτας (Αγύρτας) ενεφανίσθησαν τα πρώτα μεταγωγικά αεροπλάνα. Τηλεφώνησα αμέσως εις τον κ. Πολίτη και άρχισα να μετράω τα αεροσκάφη. Έκαναν τον κύκλο της Λευκωσίας και άρχισαν να ρίχνουν αλεξιπτωτιστάς εις χωρίον Χιόνελλι (Κιόνελλι). Η απάντηση του, εις παράκλησιν μου να αποδεσμευτούν τα πολυβόλα για να κτυπήσουν τους αλεξιπτωτιστάς, ήτο "αυτοσυγκράτησις". Αι ίδιαι ενέργειαι εγένοντο και υπό των επιτελών από αίθουσα επιχειρήσεων προς αίθουσα επιχειρήσεων ΑΕΔ, υπό του αντισυνταγματάρχου Μπούφα, ταγματάρχου Κολέγκλου, Συνταγματάρχου Μπούρλου, Ταγματάρχου Παπασταθόπουλου, και Αντισυνταγματάρχου Ξαρχά.

Αι πιέσεις εκ μέρους μου εσυνεχίζοντο, ίνα με αποδεσμεύσουν και να κάνω χρήσιν πυρός άνευ ουδεμιάς απαντήσεως.

Τελικώς διαταγή εφαρμογής σχεδίων διά απόκρουσιν εχθρικής αποβάσεως έλαβα τη 10η ώρα της 20ης Ιουλίου από τον υποστράτηγο Χανιώτη".

Αλλά αυτό το περίεργο "χύμα" αυτές οι περίεργες εντολές, κάπου πρέπει να έχουν την εξήγησή τους. Και πιστεύω ότι έχουμε ένα σημαντικό κείμενο που ρίχνει άπλετο φως, πιστεύω σ' αυτή την υπόθεση.

Είναι έκθεση εξετάσεως του μάρτυρος Τριανταφύλλου Κωνσταντίνου, ταγματάρχη υπασπιστή του Αρχηγού Ενόπλων Δυνάμεων. Και ενθυμείστε ποιος είναι. Ο Μπονάνος.

"Κατά τας προηγηθείσας της εισβολής των τούρκων ημέρας τόσον ο τότε Αρχηγός ενόπλων δυνάμεων, στρατηγός Γρηγόριος Μπονάνος όσο και εγώ, ως υπασπιστής του ευρισκόμεθα εις το θέρετρον αξιωματικών του Αγίου Ανδρέου. Ειδοποιήθημεν από το αρχηγείο των Ενόπλων Δυνάμεων περί ώραν 5.30 το πρωί περί της αρξαμένης τουρκικής εισβολής εις την Κύπρον. Συνοδεύων τον Στρατηγόν Μπονάνον μετέβημεν στο αρχηγείον Ενόπλων Δυνάμεων. Μετ' ολίγον ήλθον εις το γραφείον Αρχηγού ΑΕΔ οι αρχηγοί των Κλάδων, αντιστράτηγος Γαλατσάνος, αντιναύαρχος Αραπάκης, Αντιπτέραρχος Παπανικολάου. Κατά τον αυτό περίπου χρόνο ήλθε και βοηθός του αμερικανικού στρατιωτικού ακολουθού. αντιστυνταγματάρχη Μάρνερ μεθ' ετέρων δύο αμερικανών αξιωματικών εν πολιτική περιβολή.

Οι αμερικανοί από του εξώστου του γραφείου δι' ασυρμάτου συσκευής επικοινωνούν μετά της εν Αθήναις πρεσβείας των. Μετ' ολίγον κατέφθασαν εκεί: Αμερικανός πρεσβευτής Τάσκα, συνοδεύων τον αμερικανόν Υφυπουργόν Εξωτερικών Σίσκο. Οι τελευταίοι του εισήχθησαν εις το γραφείον του ΑΕΔ, ένθα ευρίσκετο και η ηγεσία των ενόπλων δυνάμεων.

Επανειλημμένως εισήλθον και εγώ εις το γραφείον Αρχηγού. Ούτω ήκουσα εις την ελληνικήν τον διερμηνέα να μεταφέρει εις την ελληνικήν στρατιωτικήν ηγεσίαν, διαβεβαίωσιν του παρόντος Σίσκο, ότι εις ην περίπτωσιν δεν κηρύξωμεν πόλεμον κατά της Τουρκίας και δεν επέμβομεν εις Κύπρον, η Αμερική θα εξαναγκάσει την Τουρκία να αναφέρει τας

τουρκικές δυνάμεις να επαναφέρει τας τουρκικές δυνάμεις εις τας βάσεις των εν Τουρκία.

Δεν ενθυμούμαι καλώς ποίος εξετέλη χρέη διερμηνέως. Μάλλον, όμως ο αντισυνταγματάρχης Μάρνερ, τέλειος γνώστης της ελληνικής. Μετά την αποχώρησιν των αμερικανών συνήλθεν εις την μεγάλην αίθουσαν συσκέψεων του ΑΕΔ το ΑΣΕΑ υπό την προεδρίαν του τότε πρωθυπουργού. Δεν γνωρίζω ποίες αποφάσεις έλαβε το ΑΣΕΑ κατά την συνεδρίασιν ταύτην. Επληροφορήθην, βεβαίως, ότι κηρύσσετε επιστράτευσις, αλλά δεν γνωρίζω αν ήτο τούτο απόφασις του ΑΣΕΑ.

Γεγονός είναι πάντως ότι από των πρωινών ωρών της ημέρας εκείνης και συγκεκριμένως των πρώτων πρωϊνών ωρών, δηλαδή μεταξύ της έκτης κακι ογδότης και ημισείας ώρας ερωτώμεθα τηλεφωνικώς από την Κύπρο- εδώ διασταυρώνεται η πληροφορία- και συγκεκριμένως από τον Ταξίαρχον Γεωργίτην περί του πρακτέου. Τελικώς μεταξύ **08.30** και **09.00** εδόθη διαταγή υπό του στρατηγού Μπονάνου, όπως οι εν Κύπρω δυνάμεις μας εφαρμόσουν τα προβλεπόμενα σχέδια διά την απόκρουσιν τουρκικής εισβολής.

Όπως ενθυμούμαι η εντολή αυτή εδόθη μετά την αποχώρησιν των αμερικανών από το Αρχηγείον. Το βράδυ της ίδιας ημέρας ως ήκουσα εκ συζητήσεως μεταξύ των αρχηγών επρόκειτο να αποπλεύσουν ή μάλλον απέπλευσαν δυο υποβρύχια διά Κύπρον με σκοπόν να προσβάλουν τον ευρισκόμενον πέριξ της Κύπρου τουρκικόν στόλον.

Όλοι εγνώριζον εις το Αρχηγείον, ότι δύο υποβρύχια γερμανικού τύπου κινούμενα εκ της περιοχής Ρόδου κατευθύνοντο εις την θαλάσσιον χώραν της Κύπρου. Περί την μεσημβρίαν της επομένης παρουσιάσθη εις το ΑΕΔ ο Αρχηγός Ναυτικού, παρουσία και του Αρχηγού Αεροπορίας και ανέφερον ότι του τηλεφώνησεν ο Σίσκο και ο Αμερικανός Πρεσβευτής Τάσκα και τον διαβεβαίωσεν ότι εις ην περίπτωσιν επιστρέψει ο πλέων προς Κύπρον στόλος, η Αμερική θα επέμβει διά την τακτοποίησιν του κυπριακού θέματος και επιστροφήν των τουρκικών δυνάμεων εις την

Τουρκία.

Ο Αρχηγός διέταξε την επιστροφήν. Εζήτησα την άδειαν να εκφέρω γνώμην και ανέφερα ότι δεν πρέπει να δίδεται πίστις εις τους αμερικανούς διότι μας κοροϊδεύουν και ο στόλος να συνεχίσει την κίνησιν του προς την Κύπρον. Παρενέβη ο αρχηγός του Ναυτικού και εκεί μη βιάζεσθε κύριε Τριανταφύλλου να βγάσετε συμπεράσματα. Προσθέτω εν προκειμένω ότι την εσπέραν της Κυριακής **21** ή Δευτέρας **22** του μηνός, ο Αρχηγός Ναυτικού, αντιναύαρχος Αραπάκης, απευθυνόμενος προς τον Αρχηγόν Ενόπλων δυνάμεων εντός του γραφείου του έλεγε: "Ουαί τω Ετζεβίτ, ουαί τω Σαντζάρ, ουαί τοις ηττημένοις", ενώ ήταν γνωστό ότι η Ελλάδα έχανε τον αγώνα εις Κύπρον, δεδομένου ότι τα υποβρύχια επέστρεψαν και τα αεροσκάφη Φάντομς, τα οποία έλαβαν εντολή να βάλουν εναντίον στόχων της Κύπρου, δεν ετοιμάσθησαν ποτέ.

Σχετικώς με τα Φάντομς, ενώ επρόκειτο να επέμβουν εις Κύπρον την **21**ην και **22**αν Ιουλίου, πρίν την μεσημβρίαν εζητήθη παρά του Αρχηγού Αεροπορίας μία παράτασις πέντε ωρών διά την πλήρη προετοιμασίαν των, παρά τας αρχικάς διαβεβαιώσεις ότι τα Φάντομς ήταν πανέτοιμα. Τελικώς δε ούτε και μετά **5** ώρες ήταν έτοιμα δι' ανάληψιν αποστολής εις Κύπρον.

Περί τη μεσημβρίαν της **22**ας Ιουλίου του **74** ομιλών τόσον εντός του υπασπιστηρίου ΑΕΔ προς παρισταμένους επιτελείς, όσον και εντός γραφείου του αρχηγού, ένθα ευρίσκοντο οι άλλοι αρχηγοί των κλάδων, παρουσίασε ζοφεράν τη κατάστασιν, λόγω απειλής εκ της Βουλγαρίας".

Όπως θυμάστε καλά η Βουλγαρία προέβη σε άμεσες δηλώσεις τη περίοδο εκείνη." Συγκεκριμένα ανέφερε ότι εγένετο γενική επιστράτευσις εις Βουλγαρίαν, προώθησις Βουλγαρικών δυνάμεων προς τα σύνορα μεταφοράς αερομεταφερομένων επιλέκτων ρωσικών αεροπλάνων εις αεροδρόμιον της Βουλγαρίας, μεταστάθμευσις μοιρών ρωσικών αεροσκαφών εις αεροδρόμια της Βουλγαρίας. Απαντα τα

ανωτέρω συνεδύασε με σχέδιον νέας Γιάλτας περί κατανομής του Αιγαίου και του χώρου της Βορείου Ελλάδος. Τα ανωτέρω προκάλεσαν πανικόν μεταξύ του προσωπικού και κάμψιν του ηθικού".

Αυτά είναι όλα τα κείμενα τα οποία έφερα σε αυτή τη συνεδρίαση. Ουσιαστικά είναι μία τεκμηρίωση, αν θέλετε, αυτών που είπε ο κ. Νάτσινας, και αφορά τα πιο κρίσιμα σημεία τα οποία πρέπει η εξεταστική των πραγμάτων επιτροπή να κοιτάξει να μελετήσει.

Υπάρχει βέβαια σωρεία κειμένων, που απακτούν αρκετό χρόνο και ίσως αυτό θα ήθελα να μας το επιβεβαιώσουν ή όχι το Υπουργείο Εξωτερικών και το υπουργείο Εθνικής Αμυνας-πολλοί φάκελοι να έχουν φύγει και από τα δυο Υπουργεία.

Αν και είμαι Υπουργός Εθνικής Αμυνας, θα παρακαλούσα στον τομέα αυτό να μας βοηθήσει ο Αναπληρωτής υπουργός, όπως και ο υπουργός Εξωτερικών. Να βοηθήσουν δηλαδή ενεργά το έργο της επιτροπής, η οποία θα εκλεγεί.

Είχα αρχικά σκεφθεί ότι σήμερα θα ήταν μία μεγάλη ευκαιρία να εξέθετε η Κυβέρνηση την πολιτική της από το 1981 μέχρι σήμερα επί του Κυπριακού, αλλά καταλήγω στο ότι αυτό θα ήταν βασικά εκτός θέματος. Και θα μεταφέρω την υπόθεση αυτή, την ομιλία μου και την ανάπτυξη της πολιτικής μας στο Κυπριακό, στις 18 Απρίλη, οπότε θα γίνει και η γενικότερη συζήτηση πάνω στην εξωτερική πολιτική που ακολούθησε η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ. Και αυτό το έκανα ανταποκρινόμενος σε αίτημα του κ. Στεφανόπουλου.

(Αίσθηση στην αίθουσα).

76-----

Ακολουθεί Μητσοτάκης αυτό 76